

JURIDISCH

Autoriteit Persoonsgegevens laat werkgevers in de kou staan

➤ 'Heropening': werkgevers willen meer duidelijkheid over privacy en coronamaatregelen

➤ De AP geeft echter geen duidelijkheid

➤ De AP geeft vaker niet thuis en neemt een onjuist juridisch standpunt in

Als arbeidsrechtadvocaten zien wij in de praktijk dat privacytoezichthouder de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) over urgente maatschappelijke thema's niet thuis geeft. Dit leidt tot rechtsonzekerheid en conflicten op de werkvloer. Nu we op de drempel van heropening van de economie staan, is dit een extra nijpend probleem.

Voor werkgevers en werknemers is het in deze periode cruciaal dat de AP zich helder uitspreekt over privacy-issues rond corona. Zo worden bedrijven regelmatig geconfronteerd met grieperige werknemers die een coronatest weigeren wegens geloof in complottheorieën. Maar ook over de inzet van een vaccinatiebewijs, en over de vraag naar en verwerking van de vaccinatiestatus van werknemers door werkgevers is duidelijkheid vanuit de AP nu harder nodig dan ooit.

In een interview stelt een woordvoerder van de toezichthouder intussen dat vragen of je medewerker gevaccineerd is niet is toegestaan, net zoals je niet mag informeren of een werknemer in verwachting is. Maar formeel hult de AP zich in stilzwijgen.

Toch zijn er genoeg aanknopingspunten voor de AP om formeel tot een helder standpunt te komen. Het Arbobesluit bevat per 1 januari een versterkte zorgplicht voor werkgevers om tijdige noodzakelijke maatregelen te treffen ter voorkoming of beperking van de kans op coronabesmetting van werknemers én derden op de werkvloer.

Ook formuleerde de Gezondheidsraad het advies 'Ethische en juridische afwegingen COVID-19-vaccinatie'. Op 8 april oordeelde het Europees Hof voor de Rechten van de Mens bovendien dat verplichte vaccinatie van kinderen legaal en noodzakelijk kan zijn in een democratische samenleving om de volksgezondheid te beschermen.

GEEN STANDPUNT

Voldoende ingrediënten dus voor duidelijke stellingname door de AP. Maar het loket blijft helaas gesloten; de AP neemt geen standpunt in of zegt 'njet'.

AP's starheid en isolement worden ook geïllustreerd door het afwijkende standpunt over waarborging van privacyrechten bij de CoronaMelder-app. Minister Hugo de Jonge, gesteund door de landsadvocaat, meent dat de Wet publie-

ke gezondheid hiervoor voldoende ruimte biedt. Maar de AP acht dit onvoldoende wettelijke basis voor de CoronaMelder-app.

Hoe komt het dat de AP de werkgevers in de kou laat staan? Is het omdat we in een ongeken- de crisis zijn beland door de pandemie? Helaas is het probleem structureler. De AP geeft bijvoorbeeld ook niet thuis bij een urgent thema als alcohol- en drugsgebruik op de werkvloer. Werkgevers hebben uit veiligheidsoogpunt behoefte aan het afnemen van alcohol- en drugstests. De AP stelt zich doodleuk op het standpunt dat afname van dergelijke tests door gebrek aan een wettelijke basis in algemeen zin verboden is. Natuurlijk leidde dit tot ophef bij ondernemingen waar- bij werken onder invloed van alcohol of drugs grote veiligheidsrisico's meebrengt, zoals in de transportsector.

ONWERKBARE SITUATIE

Hoewel demissionair minister voor Medische Zorg Tamara van Ark al begin 2020 pleitte voor verruiming van de mogelijkheden voor testen op de werkvloer, leidt het rigide standpunt van de AP ook op dit gebied tot een onwerkbare situatie. Het is niet voor niets dat werkgevers toch testen, waaronder autofabrikant VDL NedCar.

Uit rechtspraak blijkt dat onder omstandig- heden wél getest mag worden. Het bizarre is dan ook dat AP's standpunt niet alleen star is, maar ook juridisch onjuist. Privacywetgeving biedt wel degelijk ruimte voor werkgevers om alcohol- en drugstests af te nemen.

De AP vraagt jaarlijks meer budget en per- soneel. Demissionair minister voor Rechtsbe- scherming Sander Dekker vindt echter dat de AP eerst inzichtelijk moet maken waaraan de toezichthouder zijn tijd besteedt. Een valide standpunt, want nog geen jaar geleden schetste een KPMG-rapport een ontluisterend beeld van een disfunctionerende privacytoezichthouder. KPMG concludeerde dat de AP (opgericht anno 1989!) een organisatie in opbouw is, waar de automatiseringsgraad laag is en de bedrijfsvoering in de kinderschoenen staat.

De vraag is of en zo ja hoe de AP een volwassen toezichthouder kan worden met een juiste bal- lans tussen bewaking van privacyrechten en oog voor de maatschappelijke realiteit. In plaats van zich te isoleren, moet de AP kleur bekennen bij urgente maatschappelijke thema's en daar niet voor blijven wegduiken.

Arlette Putker-Blees en Merle van den Berg zijn advocaat bij L&A Advocaten in Amsterdam.